

องค์ประกอบที่ 2 ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

2.1 ตัวชี้วัดที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน/ความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

(องค์การมหาชนเสนออย่างน้อย 2 ตัวชี้วัด)

การประเมินตัวชี้วัดที่แสดงถึงความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ ตามกรอบการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (กรณีองค์การมหาชนเสนอตัวชี้วัดดังกล่าว)

หลักการ :

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2561 มีมติให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาทบทวนความจำเป็นในการคงอยู่หรือยุบเลิกองค์การมหาชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2548 (เรื่อง การทบทวนความจำเป็นในการคงอยู่หรือยุบเลิกองค์การมหาชน) เป็นประจำทุกปีงบประมาณ เพื่อให้เกิดการประเมินผลสัมฤทธิ์และปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง สำนักงาน ก.พ.ร. จึงได้เริ่มดำเนินโครงการการศึกษาแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน เพื่อพัฒนารูปแบบแนวทางการประเมินความคุ้มค่าการดำเนินงานขององค์การมหาชน ให้องค์การมหาชนมีแนวทางการประเมินความคุ้มค่าที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และสามารถนำกรอบการประเมินความคุ้มค่าไปดำเนินการขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

ในขณะเดียวกัน เพื่อให้องค์การมหาชนดำเนินการเรียนรู้แนวทางและวิธีการประเมินความคุ้มค่าเบื้องต้น กรอบการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จึงได้กำหนดให้องค์การมหาชนสามารถเสนอตัวชี้วัดที่แสดงถึงความคุ้มค่าในระดับโครงการที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และความคุ้มค่าในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

นอกจากนี้ เนื่องจากองค์การมหาชนส่วนใหญ่ยังคงใช้งบประมาณของรัฐบาลเป็นทรัพยากรหลักในการดำเนินภารกิจโดยไม่ได้มุ่งหวังกำไรหรือมีผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงินอย่างชัดเจน การประเมินความคุ้มค่าจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจทั้งจากฝ่ายนโยบาย และประชาชนโดยทั่วไป โดยไม่จำกัดแต่เพียงเฉพาะกลุ่มผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงขององค์การมหาชนเท่านั้น ดังนั้น องค์การมหาชนจึงจำเป็นต้องสามารถสื่อสารเกี่ยวกับความสำเร็จของการบรรลุวัตถุประสงค์การจัดตั้ง ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าของการดำเนินภารกิจ ตลอดจนความจำเป็นของการคงอยู่ขององค์การมหาชน ความสามารถในการตอบสนองต่อผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ซึ่งมีความเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ โดยควรสามารถสื่อสารให้อยู่ในระดับที่สามารถเข้าใจได้โดยประชาชนโดยทั่วไปหรือประชาชนที่แม้จะมีได้มีความรู้ในศาสตร์ขององค์การมหาชนนั้นๆ อย่างลึกซึ้งก็ตาม (Laypersons) ตัวชี้วัดนี้จึงกำหนดให้มีการประชุมเพื่อนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนองค์การมหาชน นอกเหนือจากการประเมินความคุ้มค่าจากผู้รับบริการโดยตรงขององค์การมหาชนแต่ละแห่งด้วย

เกณฑ์การประเมิน :

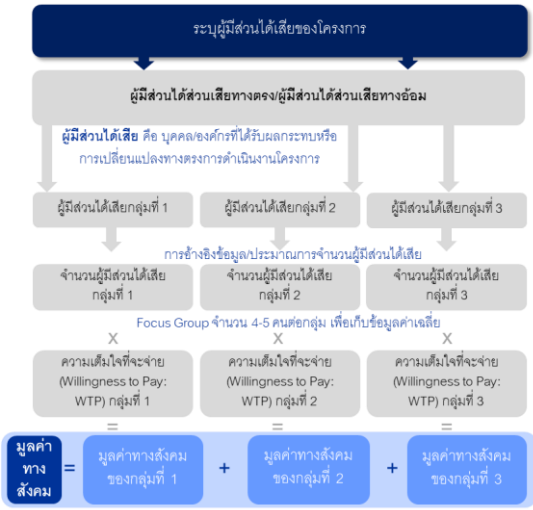
พิจารณาจากความสำเร็จของการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการสำคัญขององค์การมหาชนตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)	เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)	เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)
จัดทำรายงานผลการประเมินความคุ้มค่าของแต่ละโครงการโดยมีประเด็นการประเมินและชุดข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดและส่งมายังสำนักงาน ก.พ.ร. ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2564	เป้าหมายขั้นต่ำ + เข้าร่วมการประชุมเพื่อนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการและได้รับผลการประเมินเฉลี่ย 75 คะแนน	เป้าหมายขั้นต่ำ + เข้าร่วมการประชุมเพื่อนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการและได้รับผลการประเมินเฉลี่ย 95 คะแนน

เป้าหมายขั้นต่ำ การจัดทำรายงานผลการประเมินความคุ้มค่าของแต่ละโครงการ

องค์การมหาชนจะต้องจัดส่งรายงานผลการประเมินความคุ้มค่าของแต่ละโครงการมายังสำนักงาน ก.พ.ร. ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2564 โดยจะต้องประกอบด้วยข้อมูลตามประเด็นในการประเมิน ดังต่อไปนี้

ประเด็นในการประเมิน	ชุดข้อมูลในรายงานผลการประเมินความคุ้มค่า (จำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4)
1. ประสิทธิภาพ	1.1 ความครบถ้วนของผลผลิตตามเป้าหมายโครงการ
	1.2 การบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบ <ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนโครงการ - การกำหนดหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ ผู้จัดการโครงการ - การติดตามความก้าวหน้า/อุปสรรคในการดำเนินโครงการ - ระยะเวลาดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน
	1.3 การบริหารจัดการโครงการโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสมเหตุสมผล <ul style="list-style-type: none"> - การแจกจ่ายค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมหรือค่าใช้จ่ายสำหรับทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ เช่น ค่าตอบแทนบุคลากร ค่าอุปกรณ์ เป็นต้น - การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายประเภทเดียวกันกับโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือราคากลางของกรมบัญชีกลาง - ความจำเป็นของการใช้งบประมาณ/ทรัพยากรที่สูงกว่าปกติ (ถ้ามี)
2. ประสิทธิภาพ	2.1 การคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจและ/หรือมูลค่าทางสังคม ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม (ผู้รับบริการและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย) <ul style="list-style-type: none"> - การระบุและจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ได้แก่ องค์กร บริษัท หรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ ไม่ว่าจะเป็ผลกระทบบเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งอาจจะเกิดจากความตั้งใจหรือความไม่ตั้งใจ ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ชัดเจนและครบถ้วน
	2.2 การคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจและ/หรือมูลค่าทางสังคม (A) และเปรียบเทียบกับต้นทุนและ/หรืองบประมาณที่ใช้ในโครงการ (B) <p>สูตรการคำนวณ การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและมูลค่าทางสังคมของโครงการเมื่อเทียบกับงบประมาณของแต่ละโครงการ</p> $\frac{\text{มูลค่าทางเศรษฐกิจ} + \text{มูลค่าทางสังคม (A)}}{\text{งบประมาณของโครงการ (B)}} = \text{ผลการเปรียบเทียบ}$

ประเด็นในการประเมิน	ชุดข้อมูลในรายงานผลการประเมินความคุ้มค่า (จำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4)
	<p>การคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจของแต่ละโครงการ คำนวณจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - มูลค่าของผลผลิตที่คำนวณได้ - รายรับ/รายได้จากโครงการ (ถ้ามี) <p>การคำนวณมูลค่าทางสังคมของแต่ละโครงการ คำนวณจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการประเมินมูลค่าทางสังคมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Focus Group) เพื่อที่จะหามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay) หรือวิธีการอื่นแล้วแต่ความเหมาะสม พร้อมทั้ง นำเสนอวิธีการที่ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ ให้หารือแนวทางการดำเนินการดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดก่อนดำเนินการ - การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Focus Group) ควรดำเนินการให้ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งนี้ หากมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในทุกกลุ่มน้อยกว่า 10 ราย ควรดำเนินการสัมภาษณ์ทุกราย <p><u>ตัวอย่างการประเมิน</u></p>
<p>3. การติดตามเพื่อประเมินผลกระทบ</p>	<p>3.1 ระบบการติดตามและประเมินผลกระทบที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับในระยะยาวหรือภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับผลกระทบเป้าหมาย (expected impact) ที่กำหนดไว้ก่อนโครงการได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ - กลไกในการแจ้งเตือนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหรือแก้ไขให้โครงการดังกล่าวเป็นไปตามผลกระทบเป้าหมาย (expected impact) ที่กำหนดไว้
<p>4. ความคุ้มค่าของโครงการในภาพรวม</p>	<p>4.1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary) ที่แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าของโครงการเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ</p>

หมายเหตุ องค์การมหาชนสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ทั้งนี้ เมื่อรวมกับชุดข้อมูลที่กำหนดข้างต้นแล้วจะต้องมีจำนวนเอกสารรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4 ต่อโครงการ

เป้าหมายขั้นมาตรฐานและเป้าหมายขั้นสูง การประเมินผลและการคำนวณคะแนน

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและผู้เข้าร่วมการประชุม จะประเมินผลความคุ้มค่าโครงการโดยให้คะแนนในแต่ละประเด็นในการประเมินซึ่งพิจารณาจากรายงานการประเมินความคุ้มค่าและ/หรือการนำเสนอในที่ประชุม โดยมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 100 คะแนน/โครงการ/ผู้ประเมิน ดังนี้

ประเด็นในการประเมิน	ชุดข้อมูลในรายงานผลการประเมินความคุ้มค่า	คะแนนการประเมิน
1. ประสิทธิภาพ	1.1 ความครบถ้วนของผลผลิตตามเป้าหมายโครงการ	10 คะแนน
	1.2 การบริหารจัดการโครงการอย่างเป็นระบบ	10 คะแนน
	1.3 การบริหารจัดการโครงการโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสมเหตุสมผล	10 คะแนน
2. ประสิทธิภาพ	2.1 การคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจและ/หรือมูลค่าทางสังคม ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม (ผู้รับบริการและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย)	10 คะแนน
	2.2 การคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจและ/หรือมูลค่าทางสังคม (A) และเปรียบเทียบกับต้นทุน/งบประมาณที่ใช้ในโครงการ (B)	10 คะแนน
	2.3 สรุปผลการวิเคราะห์และอธิบายผลการดำเนินงาน ระบุปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข	10 คะแนน
3. การติดตามเพื่อประเมินผลกระทบ	3.1 ระบบการติดตามและประเมินผลกระทบที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับในระยะยาวหรือภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ	20 คะแนน
4. ความคุ้มค่าของโครงการในภาพรวม	4.1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary) ที่แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าของโครงการเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ	20 คะแนน
รวม		100 คะแนน

แนวทางการประเมิน
<p>เงื่อนไข :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) องค์การมหาชนคัดเลือกโครงการที่จะนำมาใช้สำหรับการประเมินความคุ้มค่า จำนวนไม่เกิน 3 โครงการ โดยเลือกจากโครงการที่ได้รับงบประมาณสูงสุด 10 อันดับแรกของปีงบประมาณ 2) โครงการต้องวัดผลได้ภายในรอบการประเมิน (1 ตุลาคม 2563 ถึง 30 กันยายน 2564) 3) สำนักงาน ก.พ.ร. จะจัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนจำนวนไม่เกิน 5 ท่าน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลความคุ้มค่าจากรายงานการประเมินความคุ้มค่าขององค์การมหาชน และจะจัดการประชุมเพื่อนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการภายในเดือนพฤศจิกายน 2564 โดยมีกำหนดเวลานำเสนอไม่เกิน 15 นาทีต่อ 1 โครงการ (รวมเวลาตอบคำถาม) โดยสำนักงาน ก.พ.ร. จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกข้างต้น รวมถึงผู้แทนองค์การมหาชนและหน่วยงานกลางอื่น อาทิ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมเพื่อประเมินผลด้วย 4) ผลการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการตามค่าเป้าหมายขั้นมาตรฐานและเป้าหมายขั้นสูงคิดจากผลการประเมินเฉลี่ยจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (สัดส่วนร้อยละ 80) รวมกับผลประเมินเฉลี่ยจากผู้เข้าร่วมการประชุมเพื่อนำเสนอผลการประเมินความคุ้มค่า (สัดส่วนร้อยละ 20) ของทุกโครงการ คำนวณดังนี้   ผลการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ = ((ผลการประเมินเฉลี่ยจากผู้ทรงคุณวุฒิ X 80)/100) + ((ผลการประเมินเฉลี่ยจากผู้เข้าร่วมประชุม X 20)/100)   ทั้งนี้ องค์การมหาชนจะต้องเข้าร่วมการประชุมเพื่อนำเสนอฯ ตามวันเวลาที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดและแต่ละโครงการจะต้องได้รับผลการประเมินไม่ต่ำกว่า 75 คะแนนจึงจะได้รับการประเมินในขั้นมาตรฐานและขั้นสูง 5) ผลประเมินจากผู้เข้าร่วมประชุมจะถูกนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยจะตัดทั้งค่าคะแนนสูงสุดและค่าคะแนนต่ำสุด และนำคะแนนที่เหลือมาหาค่าเฉลี่ย โดยไม่นำผลการประเมินจากผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการมาใช้ในการคำนวณ 6) การคำนวณคะแนนระหว่างค่าเป้าหมายมาตรฐานและเป้าหมายขั้นสูงคิดคะแนนจากการเทียบบัญญัติไตรยางศ์

แนวทางการประเมิน

หลักฐานประกอบการรายงานผลการปฏิบัติงาน:

- 1) รายงานผลการประเมินความคุ้มค่าโครงการซึ่งประกอบด้วยชุดข้อมูลที่ครบถ้วน (4 ประเด็น 8 ชุดข้อมูล)
- 2) หลักฐานอื่น ๆ เช่น รูปถ่าย วิดีโอคลิป ภาพหน้าจอ (screenshot) ที่สามารถแสดงถึงการจัดการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Focus Group) ในประเด็นการประเมินประสิทธิผล

เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ผู้รับผิดชอบตัวชี้วัด:

1. นายยุทธชัย อินปา   นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ
  2. นางสาวสุภาภรณ์ ชัยศักดิ์ศรี   นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ
  3. นางสาวณิชา กันต์ปานนท์   นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ
- เบอร์โทรศัพท์ 02-356-9999 ต่อ 8996, 8956, 8875